

Білозерська

територіальна громада та виклики
воєнного часу

Атлас умов та ресурсів

ТОВАРИСТВО
ДОСЛІДНИКІВ
УКРАЇНИ

ГЕОІНФОРМАЦІЙНИЙ
ПОРТАЛ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ГЕОЛОГІЯ ТА
ГЕОМОРФОЛОГІЯ

КЛІМАТ

ҐРУНТИ

ЛАНДШАФТИ ТА
РОСЛИННІСТЬ

ЕКОЛОГІЯ

ДЕМОГРАФІЯ

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

БЕЗПЕКА
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ГОСПОДАРСЬКИЙ
РОЗВИТОК

ТУРИЗМ І КУЛЬТУРНА
СПАДЩИНА

МІСТОБУДІВНЕ
ОСВОЄННЯ ТЕРИТОРІЇ

ТРАНСПОРТНА
ІНФРАСТРУКТУРА

НАСЛІДКИ ВІЙНИ І
ПОВОЄННА СТРАТЕГІЯ
РОЗВИТКУ

Київ – Херсон – Білозерка 2025

УДК 528.94:911(477.72-22) «362/364»(084.4)

Б64

Рекомендовано до друку Вченою радою Херсонського державного університету Міністерства освіти і науки України (протокол № 10 від 24.02.2025 р.)

Рецензенти:

член-кореспондент НАН України, доктор біологічних наук, професор Олександр ХОДОСОВЦЕВ
доктор географічних наук, професор Микола БАРАНОВСЬКИЙ
кандидат географічних наук, Віктор ЧЕХНІЙ

Експерт від Білозерської територіальної громади:

Ірина ЩЕРБИНА, головний спеціаліст відділу розвитку території, житлово-комунального господарства, містобудування, архітектури, земельних ресурсів і цивільного захисту виконавчого органу Білозерської селищної ради

Б64 Білозерська територіальна громада та виклики воєнного часу: атлас умов та ресурсів /
Товариство дослідників України; заг. ред. П. Остапенко, Д. Мальчикова; авт. кол.:
П. Остапенко, Д. Мальчикова, І. Пилипенко та ін. – Київ; Херсон; Білозерка, 2025. – 38 с.

ISBN 978-617-7090-96-9

Атлас умов та ресурсів довоєнного розвитку і повоєнної відбудови Білозерської територіальної громади Херсонської області - частина глобального проєкту Товариства дослідників України із створення та підтримки геоінформаційної системи для цілого регіону, що базується на географічному підході до створення ГІС-систем. Це картографічне навчальне видання, що характеризує умови і ресурси розвитку громади у мирний час і наслідки широкомасштабного воєнного вторгнення російської армії. Атлас містить картографічні і аналітичні матеріали за трьома розділами «Природні умови та ресурси довоєнного розвитку і повоєнної відбудови», «Соціальна сфера та демографічний потенціал територіальної громади», «Економічний розвиток громади, інфраструктура відбудови та розвитку».

Призначений для здобувачів освіти, викладачів, науковців, мешканців громади, представників органів місцевого самоврядування і всіх тих, хто цікавиться місцевим розвитком.

УДК 528.94:911(477.72-22) «362/364»(084.4)

ISBN 978-617-7090-96-9

©Товариство дослідників України, 2025
©ХДУ, 2025
©П. Остапенко, Д. Мальчикова, 2025
©Колектив авторів, 2025

Авторський колектив

Павло Остапенко – кандидат географічних наук, керівник проєкту, автор ідеї;

Дар'я Мальчикова – докторка географічних наук, професорка, аналітка розділу "Наслідки війни і повоєнна стратегія розвитку";

Ігор Пилипенко - доктор географічних наук, професор, аналітик розділів "Демографія довоєнного часу", "Вплив війни на демографічний потенціал".

Олександр Бончковський – PhD з географії, автор розділів: "Геоморфологічна карта", "Фізична карта", "Клімат", картограф розділів: "Соціальний захист", "Культура", "Спорт", "Центри безпеки та пожежно-рятувальні частини", "Містобудівне освоєння території", "Культурна спадщина", картограф розділів "Агропромисловий комплекс",

Володимир Швайко – автор розділів: "Ґрунти ", "Ландшафти та рослинність ", "Природно-заповідний фонд", "Екологічна мережа", "Військові ландшафти сучасності";

Андрій Бончковський – PhD з географії, автор розділів: "Геологічна будова і корисні копалини", "Екологічні проблеми";

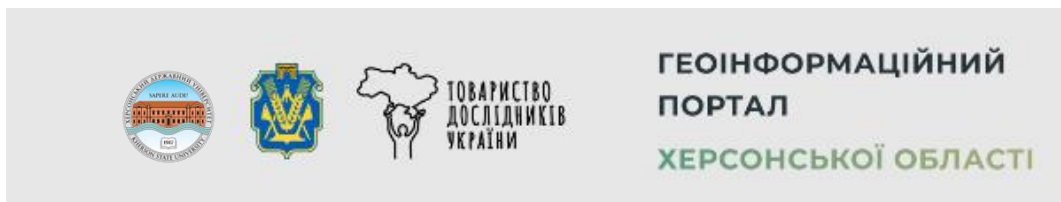
Станіслав Остапенко – PhD з географії, картограф розділів: "Вплив війни на демографічний потенціал", "Промисловість", "Мережа автомобільних доріг", "Наслідки війни і повоєнна стратегія розвитку";

Роман Перхалюк – картограф розділів: "Демографічний потенціал", "Соціальна сфера: освіта, медицина, соціальний захист, культура, спорт", «Культурна спадщина і туристична діяльність мирного часу»;

Яна Мілевська – аналітка розділів: "Промисловість", "Агропромисловий комплекс", "Соціальна сфера: освіта, медицина, соціальний захист, культура, спорт", "Центри безпеки та пожежно-рятувальні частини", "Мережа автомобільних доріг", "Туристичні місця та маршрути";

Олена Денисенко – кандидатка географічних наук, аналітка розділів: "Генеральні плани населених пунктів", "Містобудівне освоєння території";

Дар'я Остапенко – дизайнерка проєкту.

Зміст

Карта територіальної громади.....	5
Загальна характеристика територіальної громади.....	6

Розділ І. Природні умови та ресурси довоєнного розвитку і повоєнної відбудови

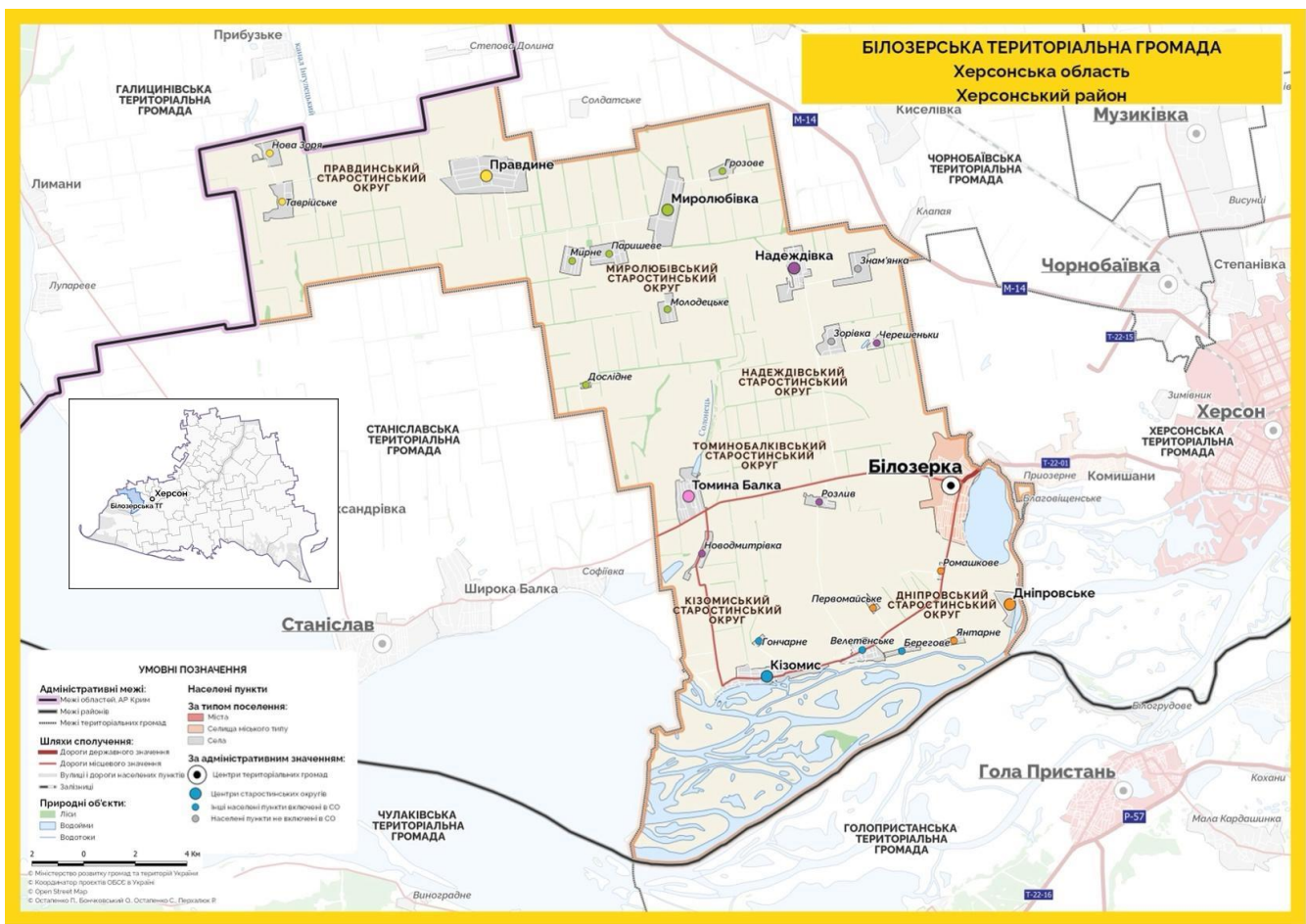
ГЕОЛОГІЯ.....	7
ГЕОМОРФОЛОГІЯ	8
КЛІМАТИЧНІ УМОВИ	10
ҐРУНТИ	11
ЛАНДШАФТИ ТА РОСЛИННІСТЬ	13
ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН: 2021 рік	14

Розділ ІІ. Соціальна сфера та демографічний потенціал територіальної громади

ДЕМОГРАФІЯ ДОВОЄННОГО ЧАСУ	17
ВПЛИВ ВІЙНИ НА ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ	19
СОЦІАЛЬНА СФЕРА: 2024 рік	21
ІНФРАСТРУКТУРА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: 2021 рік	24

Розділ ІІІ. Економічний розвиток громади, інфраструктура відбудови та розвитку

ГОСПОДАРСЬКИЙ РОЗВИТОК У МИРНИЙ ЧАС	26
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА І ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МИРНОГО ЧАСУ	28
ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА: 2021 РІК	30
МІСТОБУДІВНЕ ОСВОЄННЯ ТЕРИТОРІЇ: 2021 РІК.....	31
НАСЛІДКИ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ	33

Загальні умовні позначення д о карт в атласі

- Межі областей, АР Крим
- Межі територіальних громад

Тип населених пунктів:

- Міста
- Селища
- Села

Шляхи сполучення:

- Дороги державного значення
- Дороги місцевого значення
- Вулиці і дороги населених пунктів
- Залізниця

Назви старостинських округів, населених пунктів на картосхемі вище і далі на інших картосхемах в атласі вказані станом на 2021 рік

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ (2021)

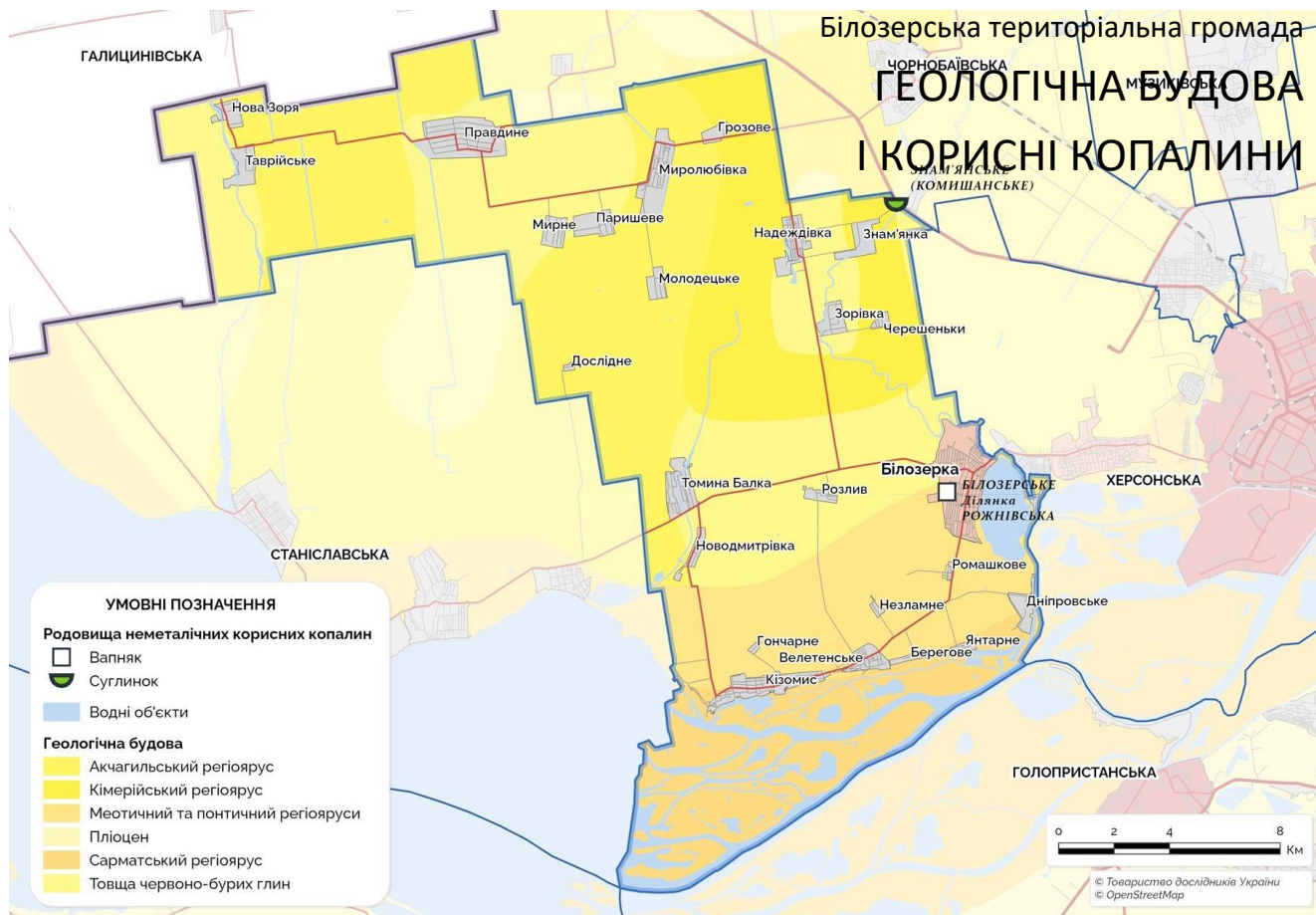
Назва тергромади	Білозерська
Тип тергромади	селищна територіальна громада
Область	Херсонська
Район	Херсонський
Площа (кв. км)	407,5
Кількість старостинських округів	6
Кількість міст	0
Кількість селищ	1
Кількість сіл	24
Населення (2021, тис. осіб)	21,68
Кількість ВПО (01.01.2024)	2 136
Кількість населення в т.ч. із ВПО (01.01.2024)	13 806
Густота населення тергромади (осіб/кв.км)	53,2
Середній приріст населення 2001-2021 (%)	-6,9
Населення працездатного віку (осіб, станом на 01.01.2022)	12866
Населення старше працездатного віку (осіб, станом на 01.01.2022)	4903
Населення молодше працездатного віку (осіб, станом на 00.01.2022)	3912
Бюджет тергромади (2021, загальний фонд без урахування міжбюджетних трансфертів, млн. грн)	37,49
Індекс податкоспроможності тергромади	0,36
Базова дотація тергромади (тис. грн.)	23 112,00
Реверсна дотація тергромади (тис. грн.)	0
Кількість ЦНАП в тергромаді	6

ГЕОЛОГІЯ

Білозерська територіальна громада

Загальна кількість родовищ в межах територіальних громад	2
Родовища горючих корисних копалин	Відсутні
Родовища неметалічних корисних копалин	Суглинок (Знам'янське) та вапняк (Білозерське)
Родовища підземних вод	Відсутні
Коротка характеристика мінерально-сировинних ресурсів в територіальних	У межах територіальної громади знаходяться родовища вапняків (Білозерське) та суглинків (Знам'янське), які станом на 2021 рік не розробляються

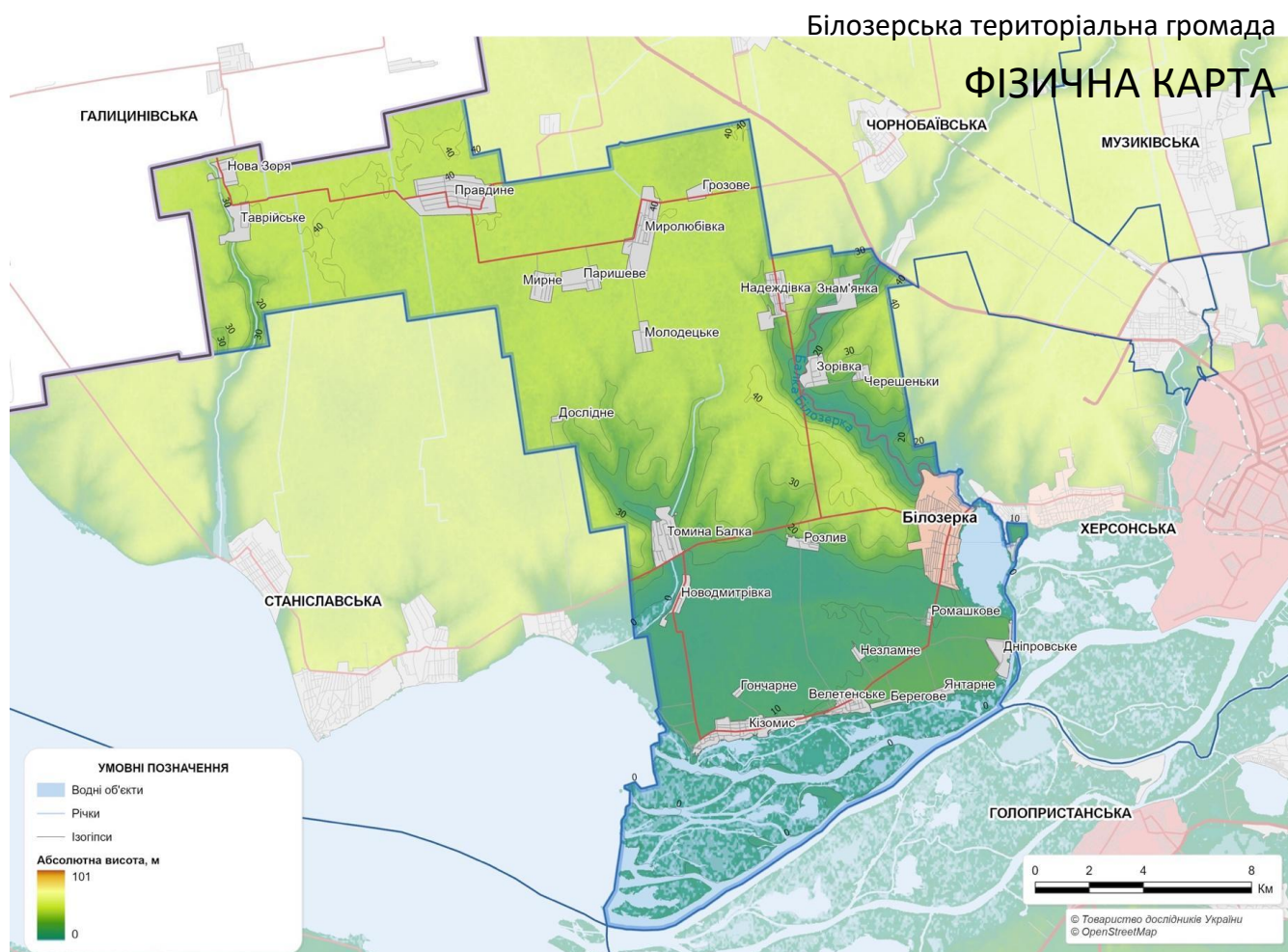
ГЕОМОРФОЛОГІЯ

Білозерська територіальна громада

Середня висота, м	23,1
Мінімальна висота, м	0
Максимальна висота, м	46
Амплітуда висот, м	46
Пласка території (%)	92,05
Дуже пологі схили (%)	7,39
Плогі схили (%)	0,52
Слабко спадисті схили (%)	0,04
Спадисті схили (10%)	0,00
Сильно спадисті схили (%)	0,00
Середній показник вертикального розчленування (м/км.кв)	11,5
Середній показник крутизни схилів (°)	0,64
Середній показник горизонтального розчленування (км /км.кв)	0,53
Геоморфологічна карта (коротка характеристика у розрізі тергромад)	Більша частина територіальної громади розташована у межах Бузько-Дніпровської лесової рівнини (85% території громади), що являє собою пластово-денудаційну субгоризонтальну плоску рівнину на неогенових відкладах. Південна частина громади розміщена у межах Нижньодніпровської терасово-дельтової рівнини, де виділяється плоска флювіально-дельтова рівнина (представлена сучасною дельтою р. Дніпро) та перша надзаплавна тераса р. Дніпро, котра тягнеться смугою шириною 3-6 км вздовж дельти. На півночі та північному-заході громади розвинений западинний рельєф, представлений кількома округлими подоподібними зниженнями загальною площею 1256,2 га (3% від площі громади). На схилах долини річки Дніпро знаходиться декілька балок / долин пересихаючих річок (р. Солонець, балка Білозерка), які виходять до дельти або рівня першої надзаплавної тераси

Гіпсометрична карта (коротка характеристика у розрізі тергромад)	Середня висота у межах громади: 23,1 м. Максимальна висота: 46 м (на півд.-сх. околиці с. Таврійське). Мінімальна висота: 0 м (уріз води Чорного моря). Амплітуда висот: 46 м
Карта схилів (коротка характеристика у розрізі тергромад)	Територія громади характеризується переважно пласким рельєфом: 92,1% площі громади - це пласкі поверхні, інші 7,9% - це схили. Найбільші площі зайняті дуже пологими схилами (1-3 °) - 7,4%; менше пологими схилами (3-5°) - 0,5%. На уступі першої надзаплавної тераси Дніпра локально зустрічаються слабкоспадисті і спадисті схили (крутизною понад 5°)

КЛІМАТИЧНІ УМОВИ

Білозерська територіальна громада

ГІС-портал
Херсонської
області

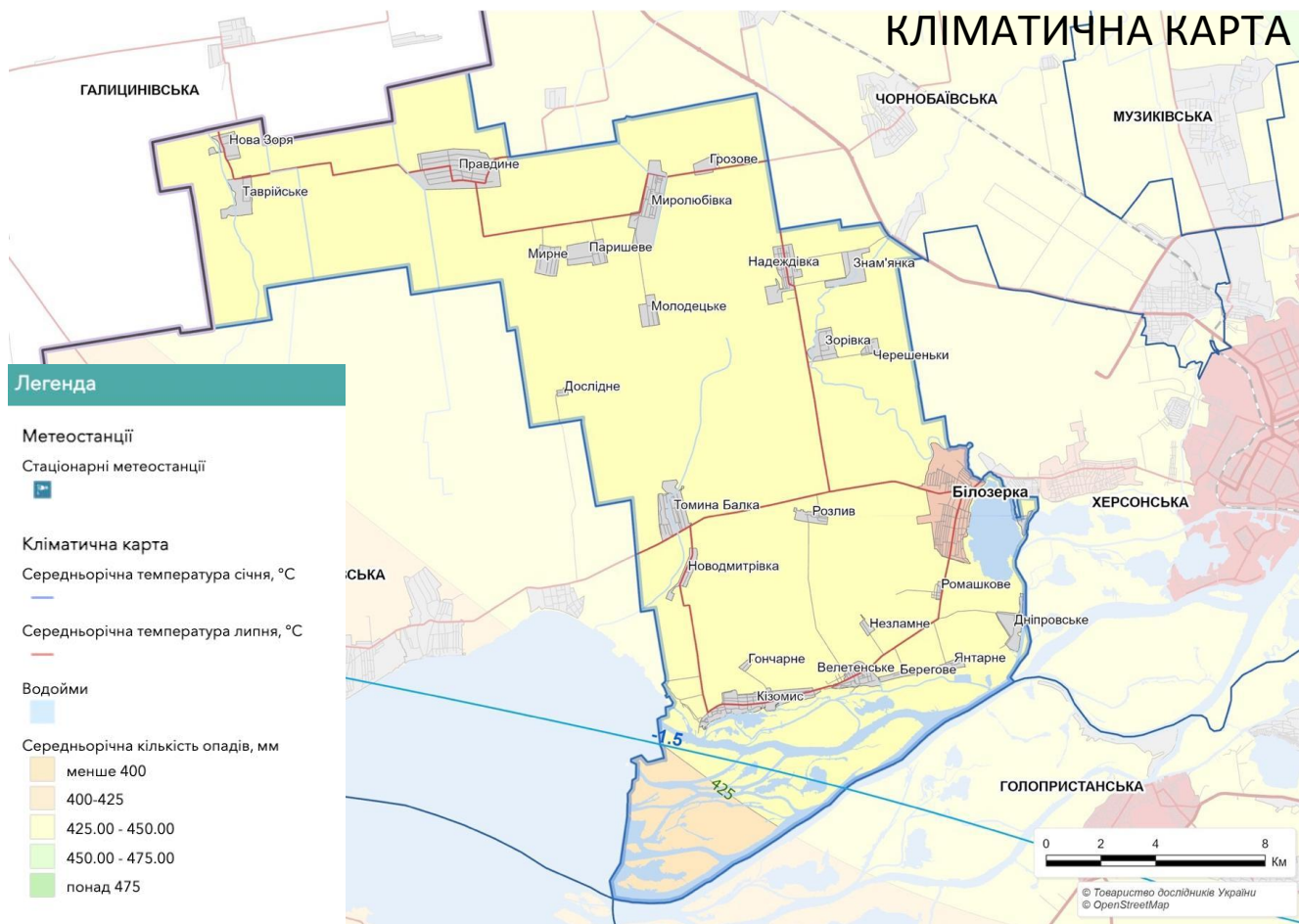

Коротка характеристика кліматичних умов територіальних громад

Середньорічна температура: +10,4°C.
Середня температура січня: -1,5...-1,8°C.
Середня температура липня: +22,8°C.
Середньорічна кількість опадів: 420-430 мм.
Територія знаходиться у дуже посушливій, помірно жаркій агрокліматичній зоні з м'якою зимою

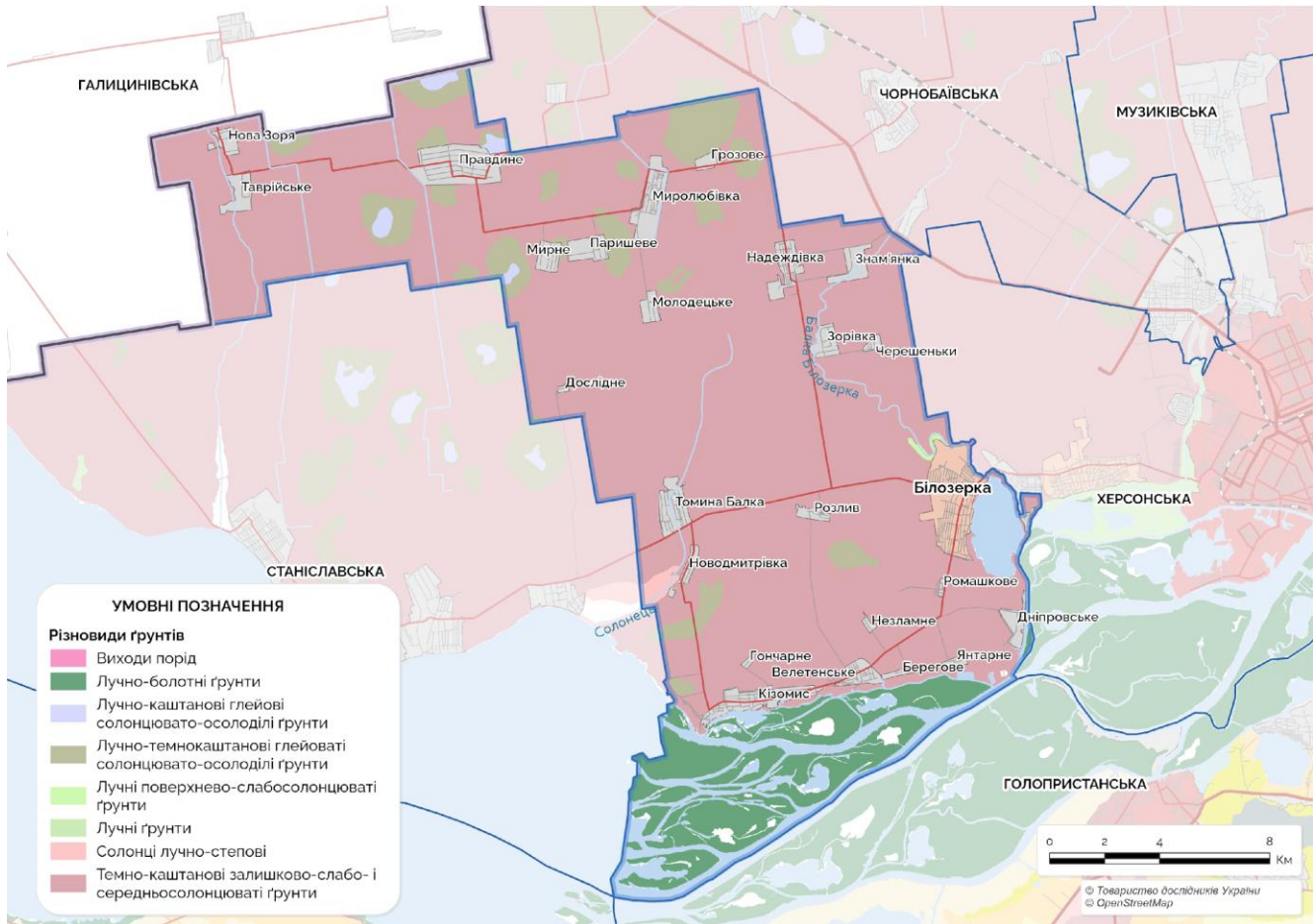
Білозерська територіальна громада

КЛІМАТИЧНА КАРТА

Коротка характеристика рослинного покриття тергромади	Рослинний покрив територіальної громади представлений: агрофітоценозами на місці різнотравно-типчаково-ковилових степів та остепнених луків степових подів (281,14 кв.км.; 68,95% площі громади); болотистими луками тривало залитих заплав (плавні) - очеретяні, рогузові (рогіз вузьколистий), комишеві (куга озерна), осокові (осока гостра) в поєднанні із заростями верб (верба біла), тополь (осокір) і різнотравно-злаковими луками (пирій повзучий, очеретник звичайний, мітлиця велетенська, зубровник звичайний, плакун прутяний, вероніка довголиста, деревій хрящуватий та ін.) (34,54 кв.км.; 8,47% площі громади); південними ксерофітними степами з переважанням ковили української та участю айстри волохатої, пижма тисячолісного в поєднанні з справжніми та остепненими луками степових подів з переважанням пирію подового, китника лучного, тонконога вузьколистого, осоки ранньої, лисонасінника оманового та ін. (23,13 кв.км.; 5,67% площі громади); поєднаннями лісоосмугами з робінією псевдоакацією, дубом звичайним, ясенем пенсильванським, кленами ясенolistим і гостролистим та ін. (14,42 кв.км.; 3,54% площі громади); рослинністю кіс, островів та узбережжя Чорного і Азовського морів з переважанням морської гірчиці, миколайчиків приморських, катрана причорноморського, колосняка приморського, пирію бессарабського, кунічника звичайного у комплексі з галофітно-лучними й солончаковими угрупованнями з переважанням узбережницької звичайної, покисниць Фоміна та велетенської, пирію видовженого, ситника приморського, полину солонцевого, солянки шишкуватої, солонця лежачого, солонинки бородавчастої, содника простертого та ін. (2,96 кв.км.; 0,73% площі громади); байрачними дубовими та дубово-ясеновими заплавними широколистяними лісами з домішкою клена польового, в'яза листуватого та степових видів (жовта акація кущова, терен, залізник бульбистий та ін.) (1,56 кв.км.; 0,38% площі громади)
Коротка характеристика ґрунтового покриття тергромади	ґрунтовий покрив територіальної громади представлений: темно-каштановими залишково-слабо- і середньосолонцюватими ґрунтами (317,4 кв. км.; 77,84% площі громади), лучно-болотними ґрунтами (33,2 кв. км.; 8,14% площі громади), лучно-темнокаштановими глейоватими солонцювато-осолоділими ґрунтами (27,1 кв. км.; 6,65% площі громади), лучно-каштановими глейовими солонцювато-осолоділими ґрунтами (2,4 кв. км.; 0,59% площі громади), солонцями лучно-степовими (1,2 кв. км.; 0,3% площі громади), лучними поверхнево-слабосолонцюватими ґрунтами (0,6 кв. км.; 0,14% площі громади), виходами порід (0,2 кв. км.; 0,6% площі громади)

Білозерська територіальна громада ҐРУНТОВИЙ ПОКРИВ

ЛАНДШАФТИ ТА РОСЛИННІСТЬ

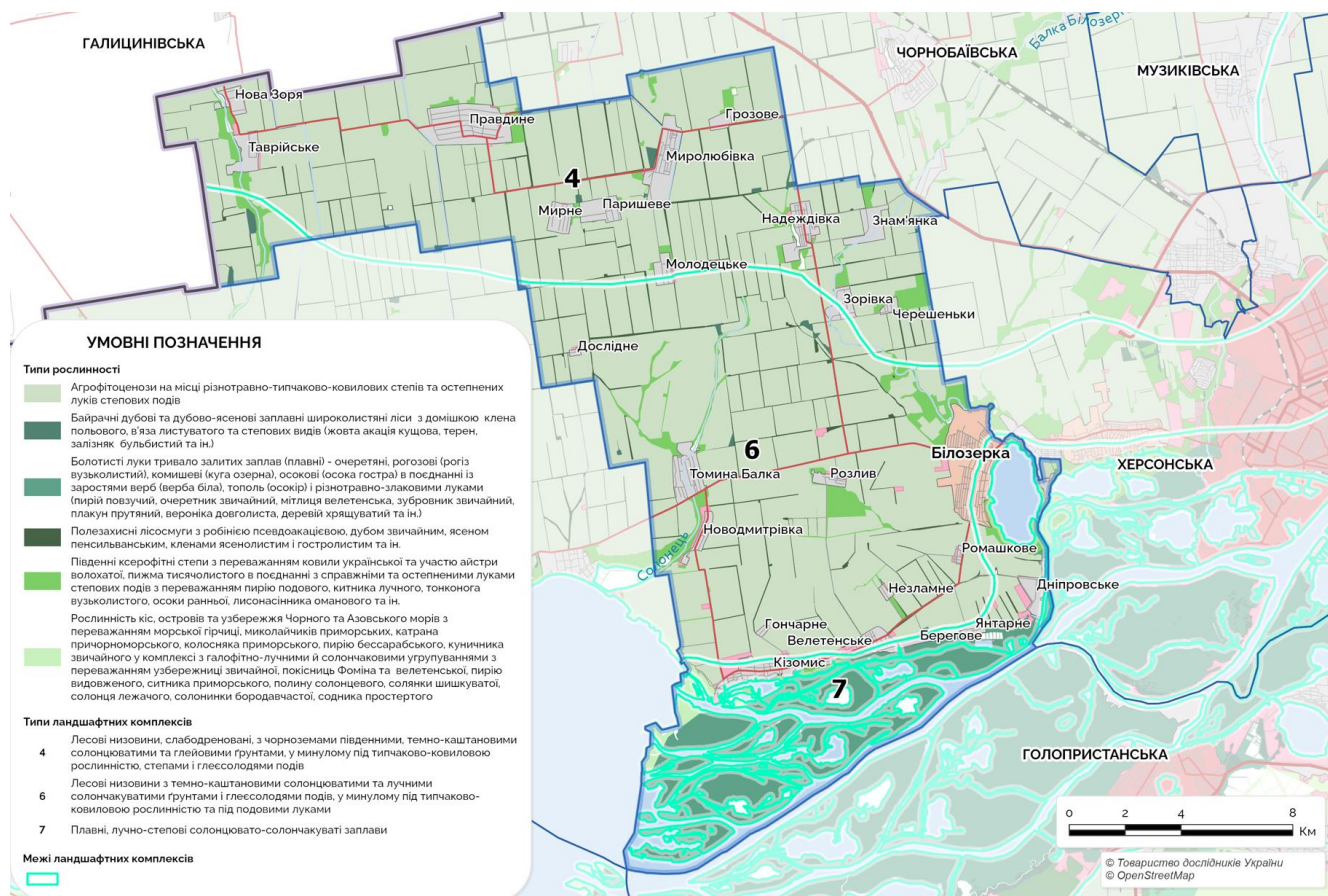
Білозерська територіальна громада

Коротка характеристика ландшафтно-територіальної структури

Ландшафтна структура території громади представлена: лесовими низовинами з темно-каштановими солонцюватими та лучними солончакуватими ґрунтами і глеєсолодями подів, у минулому під типчаково-ковиловою рослинністю та під подовими луками (169,40 кв. км.; 41,54% площі громади), лесовими низовинами, слабодренованими, з чорноземами південними, темно-каштановими солонцюватими та глейовими ґрунтами, у минулому під типчаково-ковиловою рослинністю, степами і глеєсолодями подів (160,99 кв. км.; 39,48% площі громади), плавними, лучно-степовими солонцювато-солончакуватими заплавами (51,82 кв. км.; 12,71% площі громади)

Ландшафтна структура території

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН: 2021 рік

**Білозерська
територіальна громада**

Коротка характеристика об'єктів природно-заповідного фонду	Мережа об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення на території громади представлена: національним природним парком "Нижньодніпровський" (5983,45 га; 14,68% площі громади), лісовим заказником "Бакайський" (420 га; 1,03% площі громади). Мережа об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення на території громади представлена: як загальнозоологічним заказником "Бакайський жолоб" (1642,09 га; 4,03% площі громади), гідрологічною пам'яткою природи "Білозерські джерела" (0,04 га; 0,001% площі громади)
Коротка характеристика перспективних об'єктів природно-заповідного фонду	Мережа перспективних об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення на території громади представлена: ботанічною пам'яткою природи «Курган біля Зорівки», ботанічною пам'яткою природи «Курган - могила Кислякова», ботанічним заказником «Білозерський», ландшафтним заказником «Чорна лощина» (Джерело: Мойсієнко І. І., Ходосовцев О. Є., Пилипенко І. О., Бойко М. Ф., Мальчикова Д. С., Клименко В. М., Пономарьова А. А., Захарова М. Я., Дармостук В. В. Перспективні заповідні об'єкти Херсонської області. Херсон: Видавничий Дім «Гельветика», 2020. 166 с. DOI: 10.32782/978-966-992-049-2/1-166)
Коротка характеристика екомережі	Загальна площа екомережі тергромади становить 103,42 кв. км. (25,38% від загальної площі території громади). Екологічна мережа в межах територіальної громади представлена наступними типами наземного покриття: лучно-степовими територіями (60,63 кв. км.; 58,63% площі екомережі); лісові території становлять (1,56 кв. км.; 1,51% площі екомережі), території охоплені поєднаннями лісосмугами займають (14,42 кв. км.; 13,94% площі екомережі); внутрішні води (26,81 кв. км.; 25,92% площі екомережі). Екологічна мережа в межах територіальної громади представлена наступними типами рослинного покриття: болотистими луками тривало залитих заплав (плавні) - очеретяні, рогозові (рогоз вузьколистий), комишеві (куга озерна), осокові (осока гостра) в поєднанні із заростями верб (верба біла), тополь (осокір) і різнотравно-злаковими луками (пирій повзучий, очеретник звичайний, мітлиця велетенська, зубровник звичайний, плакун прутяний, вероніка довголиста, деревій хрящуватий та ін.) (34,54 кв. км.; 33,4% площі екомережі); південними ксерофітними степами з

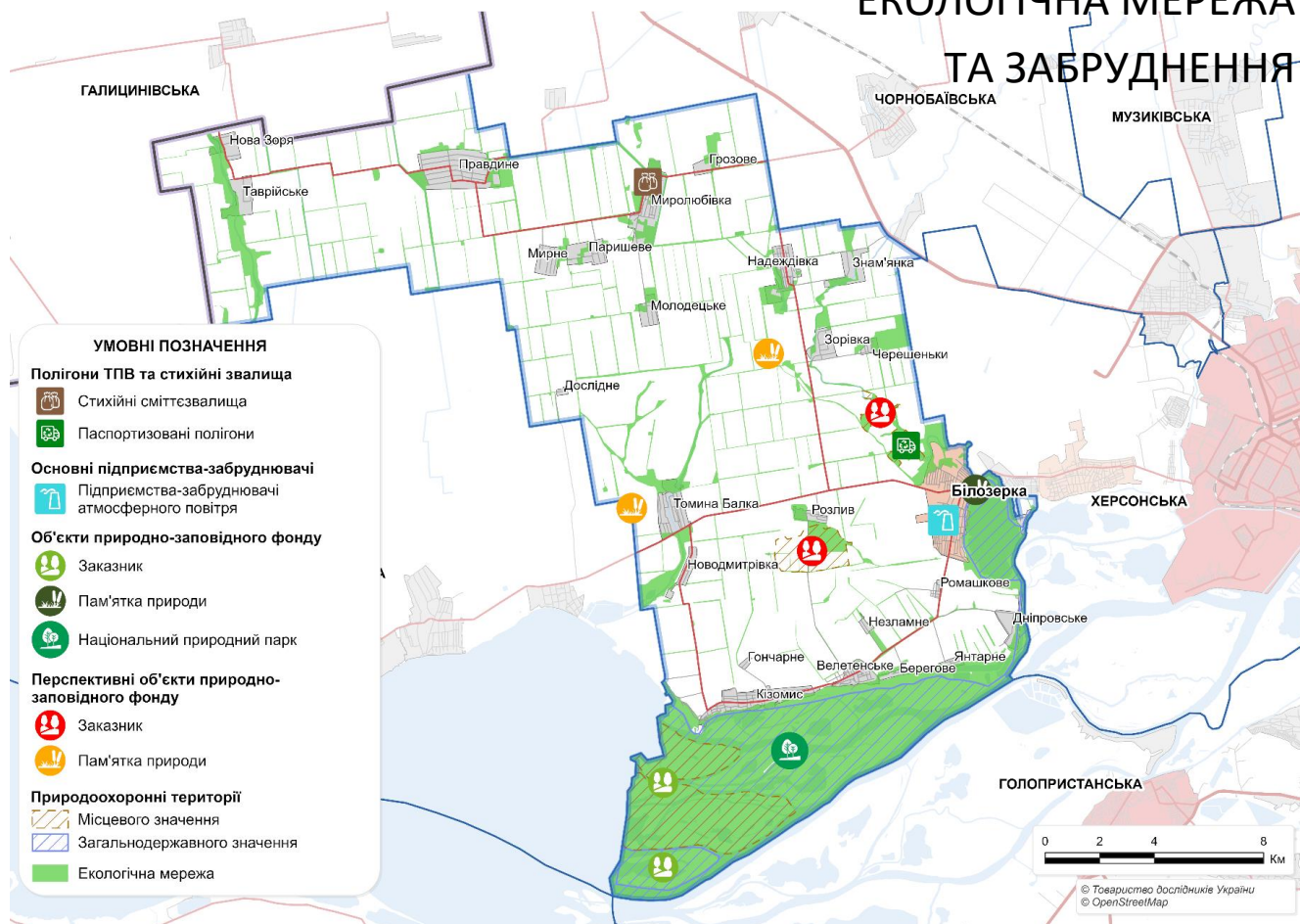
	переважанням ковили української та участю айстри волохатої, пижма тисячолістого в поєднанні з справжніми та остепненими луками степових подів з переважанням пирію подового, китника лучного, тонконога вузьколистого, осоки ранньої, лисонасінника оманового та ін. (23,13 кв. км.; 22,37% площі екомережі); полезахисними лісосмугами з робінією псевдоакацією, дубом звичайним, ясенем пенсильванським, кленами ясенolistим і гостролистим та ін. (14,42 кв. км.; 13,94% площі екомережі); рослинністю кіс, островів та узбережжя Чорного і Азовського морів з переважанням морської гірчиці, миколайчиків приморських, катрана причорноморського, колосняка приморського, пирію бессарабського, куничника звичайного у комплексі з галофітно-лучними й солончаковими угрупованнями з переважанням узбережницької звичайної, покисниць Фоміна та велетенської, пирію видовженого, ситника приморського, полину солонцевого, солянки шишкуватої, солонця лежачого, солонинки бородавчастої, содника простертого та ін. (2,96 кв. км.; 2,86% площі екомережі); байрачними дубовими та дубово-ясеновими заплавами широколистяними лісами з домішкою клена польового, в'яза листуватого та степових видів (жовта акація кущова, терен, залізник бульбистий та ін.) (1,56 кв. км.; 1,51% площі екомережі). Ландшафтна структура екологічної мережі територіальної громади представлена: лесовими низовинами з темно-каштановими солонцюватими та лучними солончакуватими ґрунтами і глеєсолодями подів, у минулому під типчаково-ковиловою рослинністю та під подовими луками (17,93 кв. км.; 17,34% площі громади), лесовими низовинами, слабодренованими, з чорноземами південними, темно-каштановими солонцюватими та глейовими ґрунтами, у минулому під типчаково-ковиловою рослинністю, степами і глеєсолодями подів (18,83 кв. км.; 18,21% площі громади), плавними, лучно-степовими солонцювато-солончакуватими заплавами (40,93 кв. км.; 39,58% площі громади)
Коротка характеристика сайтів (об'єктів) Смарагдової мережі територіальної громади	Смарагдова мережа на території громади представлена наступними сайтами (об'єктами): "Нижній Дніпро" (6138,35 га; 15,06% площі громади); "Дніпровсько-Бузький лиман" (241,98 га; 0,59% площі громади).
Коротка характеристика екологічного стану, лісових та земельних ресурсів	За період з 2000 по 2020 роки втрата лісових насаджень в громаді складає 7.7 га. В межах громади відомий один полігон ТПВ та одне стихійне сміттєзвалище. У територіальній громаді переважають слабо еродовані ґрунти (57% площі громади)

**Оцінка стану
забруднення
навколишнього
середовища у межах
територіальних громад**

У межах територіальної громади знаходиться одне підприємство-забруднювач атмосферного повітря (Білозерська районна дільниця ПАТ «Херсонгаз»)

Білозерська територіальна громада

ЕКОЛОГІЧНА МЕРЕЖА ТА ЗАБРУДНЕННЯ

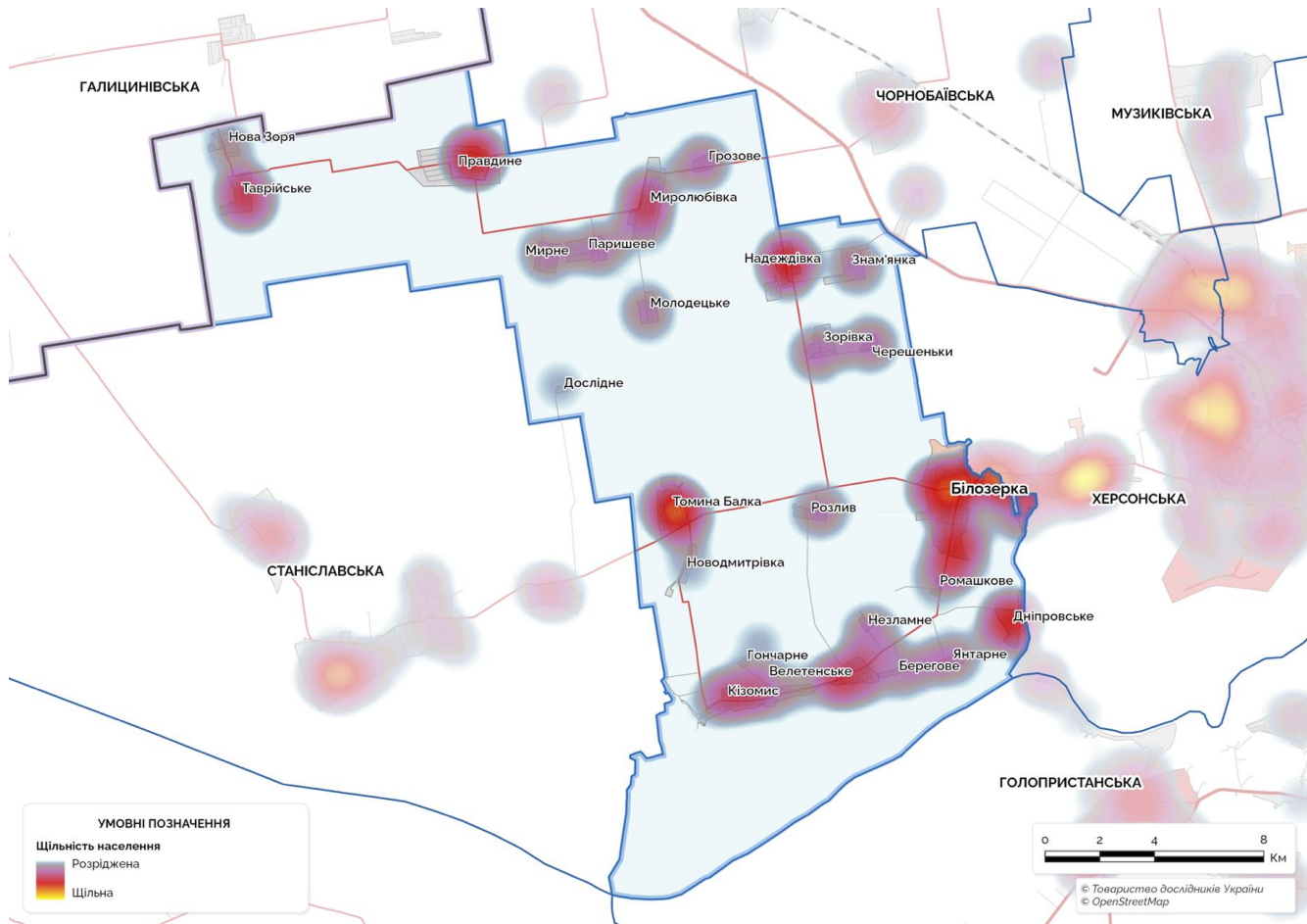
ДЕМОГРАФІЯ ДОВОЄННОГО ЧАСУ

Білозерська територіальна громада

Коротка характеристика демографічного потенціалу	Чисельність населення Білозерської територіальної громади на 1 січня 2022 року складало 21681 особу, які проживали в 25 населених пунктах. В адміністративному центрі – Білозерці мешкало 42,7% населення громади, а перших трьох за людністю поселеннях (Білозерка, Кізомис і Правдине) сконцентровано 57,3% населення громади, що свідчить про достатньо розосереджене населення в межах громади. В цілому, чисельність населення територіальної громади складала 4,8% населення Херсонського району та 2,2% населення Херсонської області на відповідний період. Густота населення складала на початок 2022 року майже 54 особи на квадратний км, щільність населених пунктів складала 6,14 на 100 км². Середня відстань між населеними пунктами – 4,03 км, середня людність населеного пункту складала 874 особи. Частка осіб старша працездатного віку складає 22,36%, що відносить громаду до групи територіальних одиниць з низькою часткою осіб пенсійного віку відносно середньообласного параметру. Навантаження цією віковою групою на осіб працездатного віку сягає 367 осіб на 1000 осіб працездатного віку, що є рівнем нижче середньообласного. Частка молодшої групи складає 18% населення, що відносить громаду до групи територіальних одиниць з середнім показником. Діти формують відносно високе демографічне навантаження на рівні 301 на 1000 осіб працездатного віку. Загальний демографічне навантаження на рівні середнього по Херсонській області середнього і складає 667 осіб на 1000 осіб працездатного віку.
Етнічна структура та національні артефакти в тергромаді	В межах тергромади знаходиться 8 етнічних громад, а саме: вірмен (с. Нова Зоря), поляків (с. Правдине), ромів (с. Кізомис, с-ще Білозерка), таджиків (с. Миролюбівка), турків-ахиска (месхетинців) (с. Миролюбівка, с. Грозове, с. Молодецьке). На території громади є об'єкти матеріальної спадщини вірмен (ресторан національної кухні в с-щі Білозерка, хачкар в с. Нова Зоря), поляків (музейна експозиція в с-щі Білозерка, костел та цвинтар в с. Правдине), турків-ахиска (месхетинців) (мечеть в с. Миролюбівка)

Білозерська територіальна громада ЩІЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

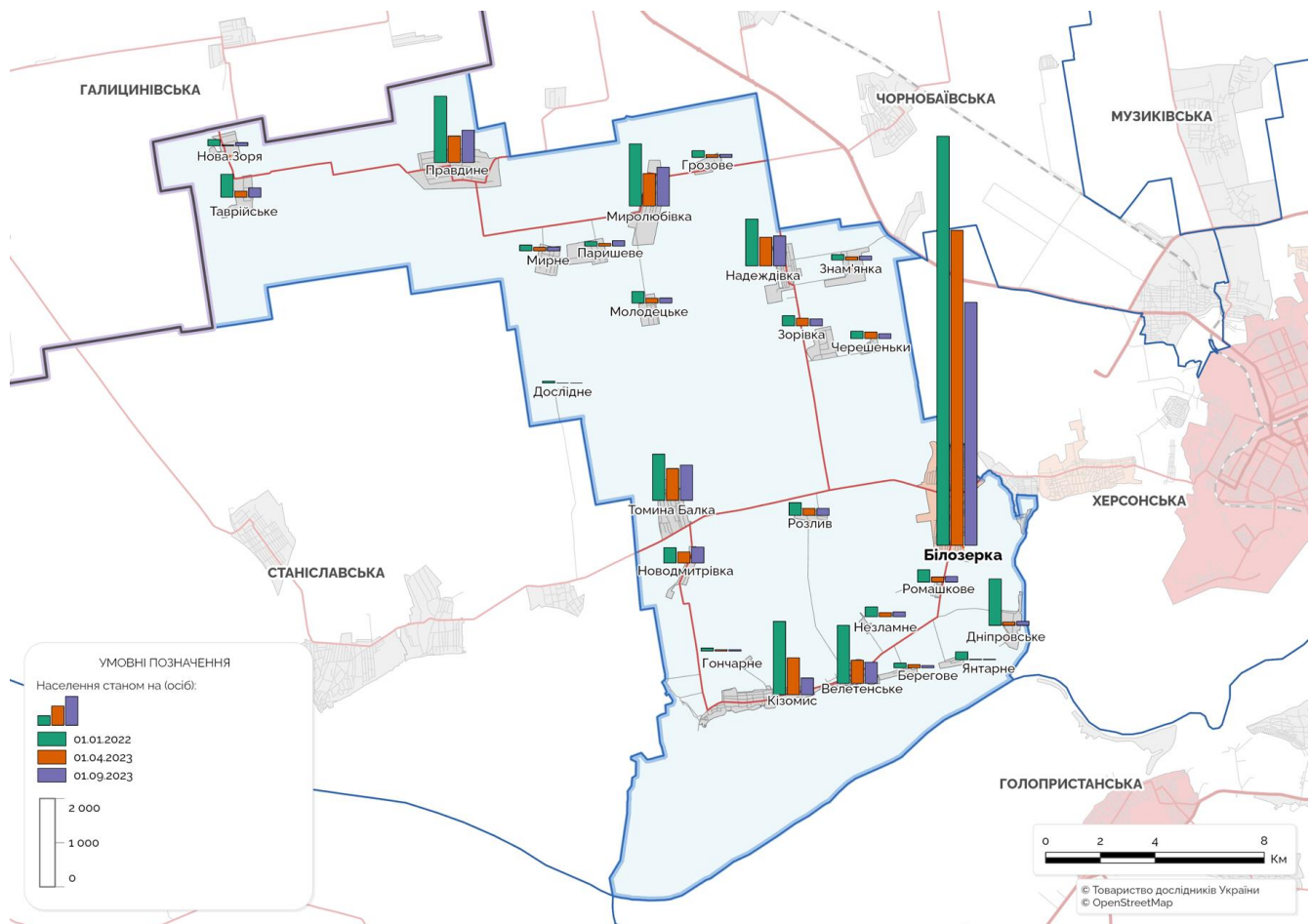

Білозерська територіальна громада

Вплив війни на демографічний потенціал тергромади

Повномасштабне вторгнення, інтенсивність бойових дій на території Білозерської громади та її придніпровське географічне положення викликали дуже сильне скорочення населення. Загальне зменшення населення з 1 січня 2022 на відповідну дату 2025 року склало 57%. При чому, села Дослідне та Янтарне повністю знелюдніли. Найбільші показники скорочення демонструють села Дніпровське -99%, Кізомис -95,2%, Велетенське -94,4%. Менші за середні показники громади скорочення населення в Білозерці – 50,2%, Мироліубівка – 25,6%. Необхідно відзначити, що розташування громади фактично на лінії фронту впливає на характер та інтенсивність відновлення населення. Білозерська громада відноситься до числа тих, де відбувається подальше суттєве скорочення населення. Так, з 1 квітня 2023 по 1 січня 2025 року населення скоротилося на 3563 особи або 16,4% чисельності населення станом на початок 2022 року і складає лише 9321 особу. Це складає лише 43,0% від числа мешканців громади на 1 січня 2022 року. Негативним аспектом залишається деформована вікова структура населення. Частка пенсіонерів перевищує 42% населення. В 14 населених пунктах з 25 відсутні діти у віці 0-2 роки, що в сукупності з вище наведеними демографічними показниками демонструє кризову тенденції і низьку спроможність до відновлення чисельності населення. Наявні діти до 15 років складають 9% населення громади. На 1 січня 2025 року густота населення складає майже 23 особи на км², щільність населених пунктів складала 6,14 на 100 км². Середня відстань між населеними пунктами – 4,03 км, середня людність населеного пункту складала 372 особи.

Білозерська територіальна громада
ЗМІНА ДЕМОГРАФІЧНОЇ СТРУКТУРИ
НАСЕЛЕННЯ (2022-2023 рр.)

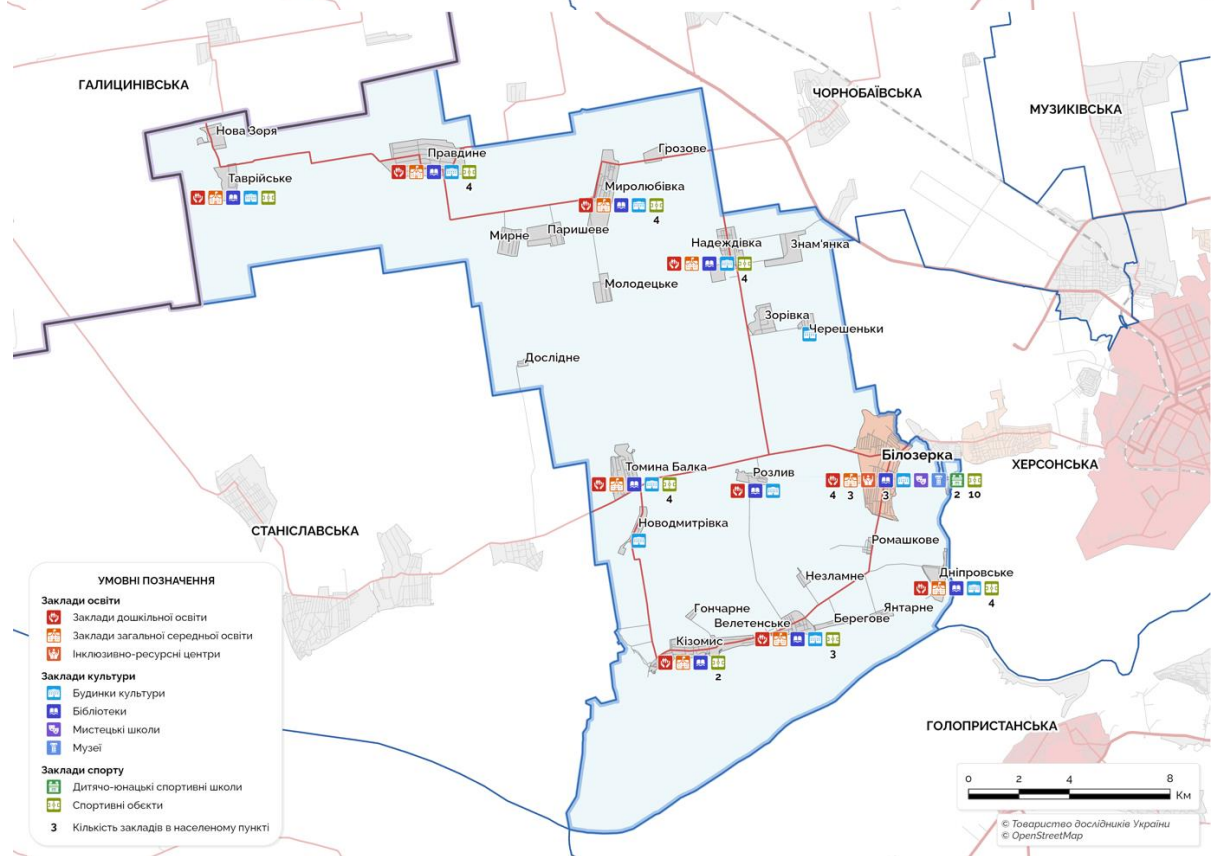
СОЦІАЛЬНА СФЕРА: 2024 рік

Білозерська територіальна громада

Коротка характеристика закладів освіти	Мережа закладів загальної середньої освіти громади є оптимальною і спроможною задовольнити потребу мешканців громади в здобутті повної загальної середньої та спеціалізованої освіти. У 2023/2024 н.р. в Білозерській ТГ у дистанційному режимі функціонувало 9 закладів повної загальної середньої освіти. У 2024/2025 н.р.: 8 закладів ЗСО продовжили працювати дистанційно: 5 з них – сільські ліцеї та 3 – міські ліцеї, один з них є закладом спеціалізованої освіти. Контингент здобувачів освіти закладів повної загальної середньої освіти, станом на 01 вересня 2024 року становить 1772 учня, з них – 721 у сільській місцевості. Питаннями забезпечення навчання дітей з особливими освітніми потребами займається комунальний заклад Інтегровано-ресурсний центр Білозерської селищної ради, який надає послуги та допомогу дітям з ООП та їх батькам в дистанційному форматі. Станом на 01 вересня 2024 року на обліку центру нараховується близько 100 дітей. Склад педагогічних працівників закладів повної загальної середньої освіти Білозерської селищної ради у 2024/25 навчальному році становить 225 осіб.
Медична сфера	На території Білозерської територіальної громади функціонують лікарня, поліклінічне відділення, 2 амбулаторії загальної практики - сімейної медицини, 5 ФАПів та ФП.. Надаються стоматологічні послуги. Послуги з первинної медичної допомоги надають 14 лікарів, із якими укладено 17910 декларацій.
Коротка характеристика сфери соцзахисту	У тергромаді забезпечено стабільну роботу відділів Білозерської селищної ради: соціальної та гуманітарної роботи; Центр надання адміністративних послуг, Служби у справах дітей Білозерської селищної ради, КЗ «Центр надання соціальних послуг». В ЦНАПі функціонує «Єдине вікно ветерана». Налагоджено роботу пунктів видачі гуманітарної допомоги з центральним пунктом у смт Білозерка та у шести старостинських округах. Населення громади має можливість скористатися послугами, які надають управління соціальної політики Херсонської районної державної адміністрації та відділу обслуговування громадян №7 (сервісний центр), управління обслуговування громадян Головного управління

	Пенсійного Фонду України в Херсонській області, КУ «Трудовий архів».
Коротка характеристика сфери культури	В 2021 році територіальна громада мала вкрай низьке навантаження користувачів на заклади культури. У громаді було 11 клубних закладів, 12 публічних бібліотек, 1 музей та 1 школа мистецтв. Це обмежує перспективу комерціалізації частини послуг, які надають у сфері культури та, відповідно підвищує навантаження на місцевий бюджет. Є гостра необхідність оптимізувати мережу закладів культури у громаді В 2022 році, з початком дії правового режиму воєнного стану в Україні, усі заклади клубного типу знаходяться у вимушеному простої, діяльність бібліотек та музею на даний час призупинена. Але працівники закладів клубного типу проводять заходи в онлайн режимі (з 01 січня 2024 року – по даний час 48 заходів) та беруть участь в обласних, всеукраїнських та міжнародних конкурсах. Білозерська мистецька школа в 2024 році надає освітні послуги в онлайн режимі для 115 вихованців, заняття для яких проводять 10 викладачів.
Коротка характеристика спортивної сфери	В 2021 році спортивна інфраструктура громади за своєю структурою дуже спрощена. Її формують 36 об'єктів - 6 футбольних полів, 9 спортивних залів, 1 стадіон та 20 спортивних майданчиків. У громаді функціонує 2 ДЮСШ. Через постійні обстріли та складну безпекову ситуація об'єкти не функціонують.

ІНФРАСТРУКТУРА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: 2021 рік

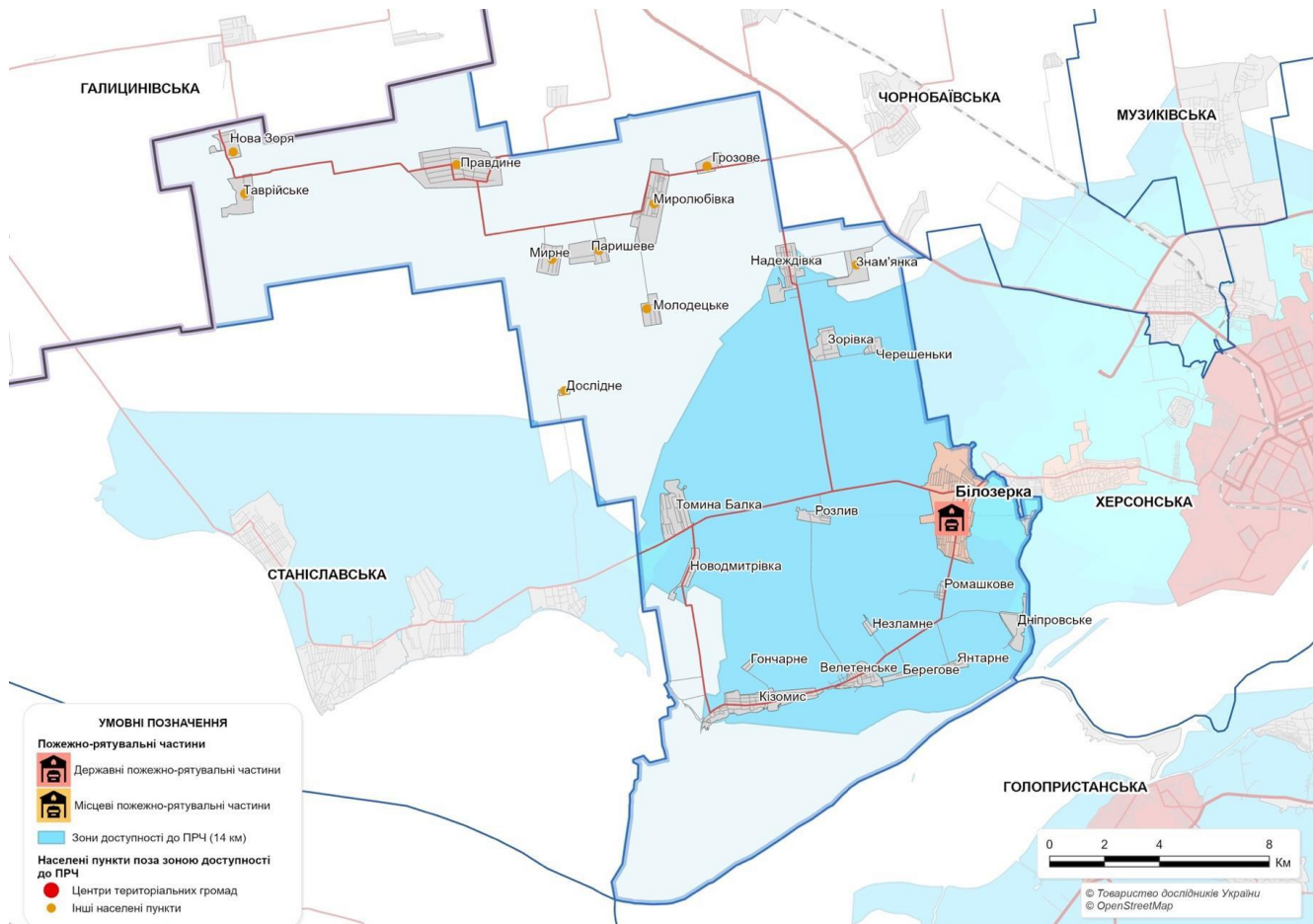

Білозерська територіальна громада

Коротка характеристика пожежної безпеки в тергромаді	В межах територіальної громади знаходиться одна державна пожежно-рятувальна частина (розміщена в центрі територіальної громади). Загалом 16 із 25 населених пунктів тергромади знаходяться в межах 20 хвилинної доступності до пожежно-рятувальних частин (ПРЧ), лише 19,3% населення тергромади проживає поза зоною доступності 20 хвилин до ПРЧ. У 2024 році утворено місцеву пожежну охорону (МПО), яка залучається до ліквідації та попередження пожеж на території громади.
Загальний рівень техногенної безпеки тергромади	Високий рівень організації реагування на надзвичайні ситуації при високому потенціалі виникнення техногенної небезпеки в тергромаді
Коротка характеристика техногенної безпеки в тергромаді	В межах територіальної громади розміщено три підрозділи реагування на надзвичайні ситуації, в тому числі одна державна пожежно-рятувальна частина. Загалом на території тергромади розміщено 15 об'єктів техногенної небезпеки: 2 - непридатні до використання отрутохімікати та 13 - пожежовибухонебезпечні відходи

Білозерська територіальна громада

СИЛИ РЕАГУВАННЯ НА НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

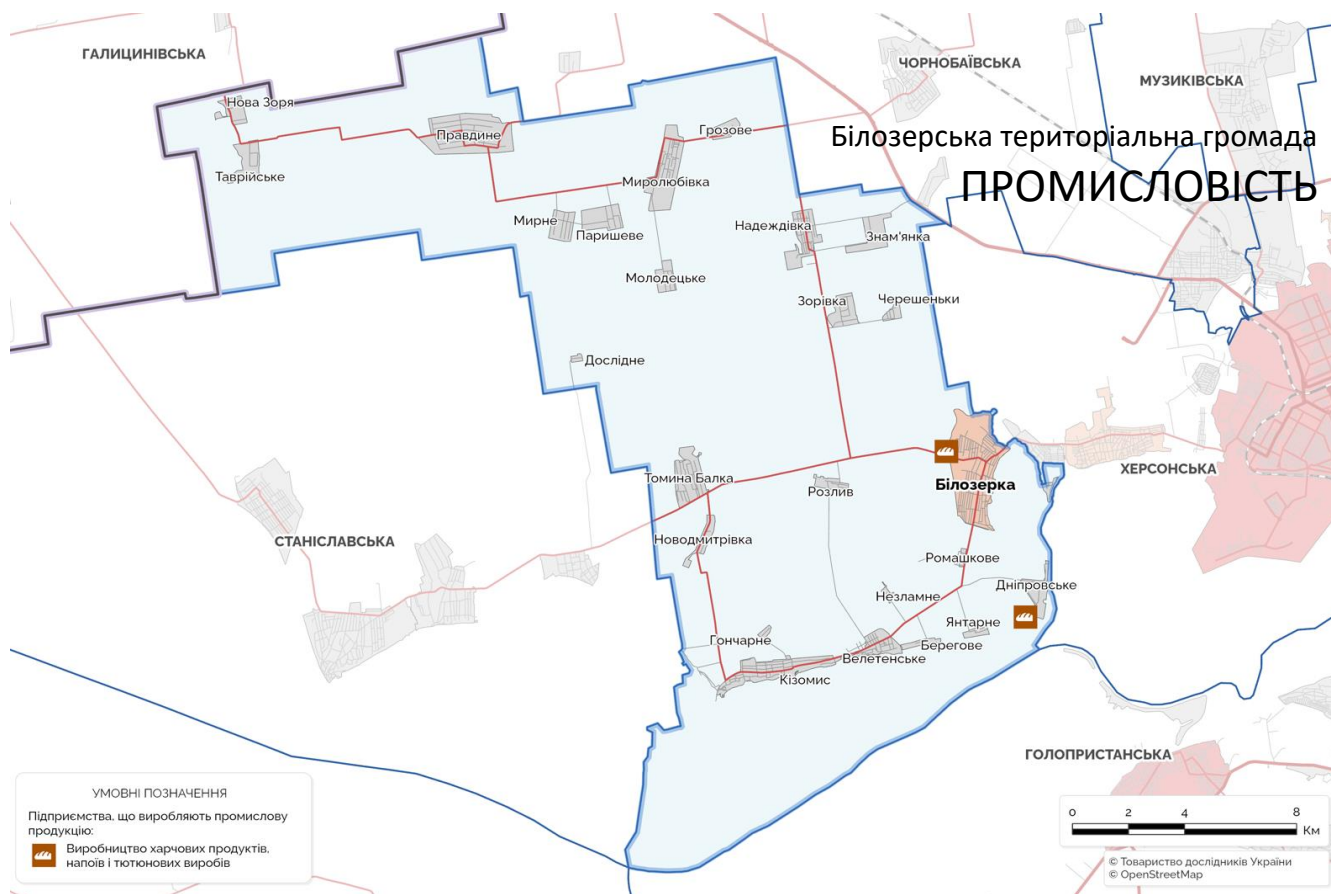

ГОСПОДАРСЬКИЙ РОЗВИТОК У МИРНИЙ ЧАС

Білозерська територіальна громада

Коротка характеристика промислового розвитку територіальних громад	В межах територіальної громади функціонують два підприємства з виробництва продукції харчової промисловості
Коротка характеристика енергетичного комплексу тергромад	В межах територіальної громади розміщена одна сонячна електростанція (СЕС Білозерка) загальною потужністю 11,01 МВт
Коротка характеристика агропромислового комплексу	В межах територіальної громади зареєстровано 75 підприємств агропромислового комплексу, із яких 26 - аграрних підприємств, 48 фермерських господарств, 1 дослідне сільськогосподарське підприємство. Переважна спеціалізація в рослинництві сільськогосподарських підприємств, які розміщені в територіальній громаді - це вирощування: пшениці озимої, ячменю озимого, ячменю ярого, соняшнику, рапсу озимого. Спеціалізація в тваринництві - це ВРХ та виробництво молока
Переважаюча спеціалізація в рослинництві	Пшениця озима, ячмінь озимий, ячмінь ярий, соняшник, рапс озимий
Переважаюча спеціалізація в тваринництві	Виробництво молока, ВРХ
Коротка характеристика інвестиційно-привабливих територій	В межах територіальної громади знаходиться 2 інвестиційно-привабливі території типу Greenfield для потенційного розміщення об'єктів промисловості та сільського господарства. Загальна площа ділянок - 32,8 га

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА І ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МИРНОГО ЧАСУ

Білозерська територіальна громада

Загальна к-сть об'єктів культурної спадщини	21
Коротка характеристика культурної спадщини в територіальній громаді	В межах Білозерської тергромади знаходиться 7 військових поховань, а саме: Братська могила жертв нацизму (с. Зорівка), Братська могила воїнів Червоної армії (с. Дніпровське), Братська могила воїнів Червоної армії (с. Паришеве), Братська могила воїнів учасників збройних конфліктів 1917-1921 рр та воїнів Червоної армії (с. Кізомис), Меморіальний комплекс Братська могила воїнів Червоної армії і пам'ятник на честь воїнів-односельчан (сел. Білозерка), Меморіальний комплекс: Братська могила Радянських воїнів й пам'ятник на честь воїнів-односельчан (с. Правдине), Могила учасника бойових дій в Афганістані М. П. Тихонюка (сел. Білозерка). Також в межах Білозерської тергромади знаходиться 12 історичних об'єктів, а саме: Пам'ятник на честь воїнів-визволителів та воїнів-односельчан (сел. Дніпровське), Пам'ятник на честь воїнів-односельчан (с. Томина балка), Пам'ятник на честь воїнів-односельчан (с. Надєждівка), Пам'ятник на честь воїнів-односельчан (с. Кізомис), Пам'ятник на честь Перемоги над нацистською Німеччиною (самохідна артилерійська установка СУ-100) (сел. Білозерка), Пам'ятний знак на честь жертв Голодомору (сел. Білозерка), Пам'ятний знак на місці садиби, де народився С. Ф. Бондарчук (сел. Білозерка), Пам'ятник на честь воїнів-односельчан (с. Велетенське), Пам'ятник на честь воїнів-односельчан (с. Миролюбівка), Пам'ятник на честь воїнів-односельчан (с. Нова Зоря), Пам'ятник на честь воїнів-односельчан і могила воїна-мінера (с. Таврійське), Пам'ятник Т. Г. Шевченку (сел. Білозерка).

В Білозерській громаді розташовані 2 археологічні об'єкти: Білозерське городище (с. Дніпровське) та Кошове поселення (с. Янтарне).

В межах територіальної громади знаходиться: 3 пам'ятки природи (озеро Біле, Красникове та ін.), 3 заказники (Бакайський (держ. значення), Софіївський та Станіславський), 1 об'єкт винної індустрії: сімейна виноробня «Курінь» (с. Степанівка), що є атрактивним об'єктом туризму в тергромаді.

Загалом тергромада має добре розвинену туристичну інфраструктуру, що зумовлено її багатою природною та історико-культурною спадщиною

Туристичні маршрути, що пролягають територією тергромади

Відсутні

ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА: 2021 РІК

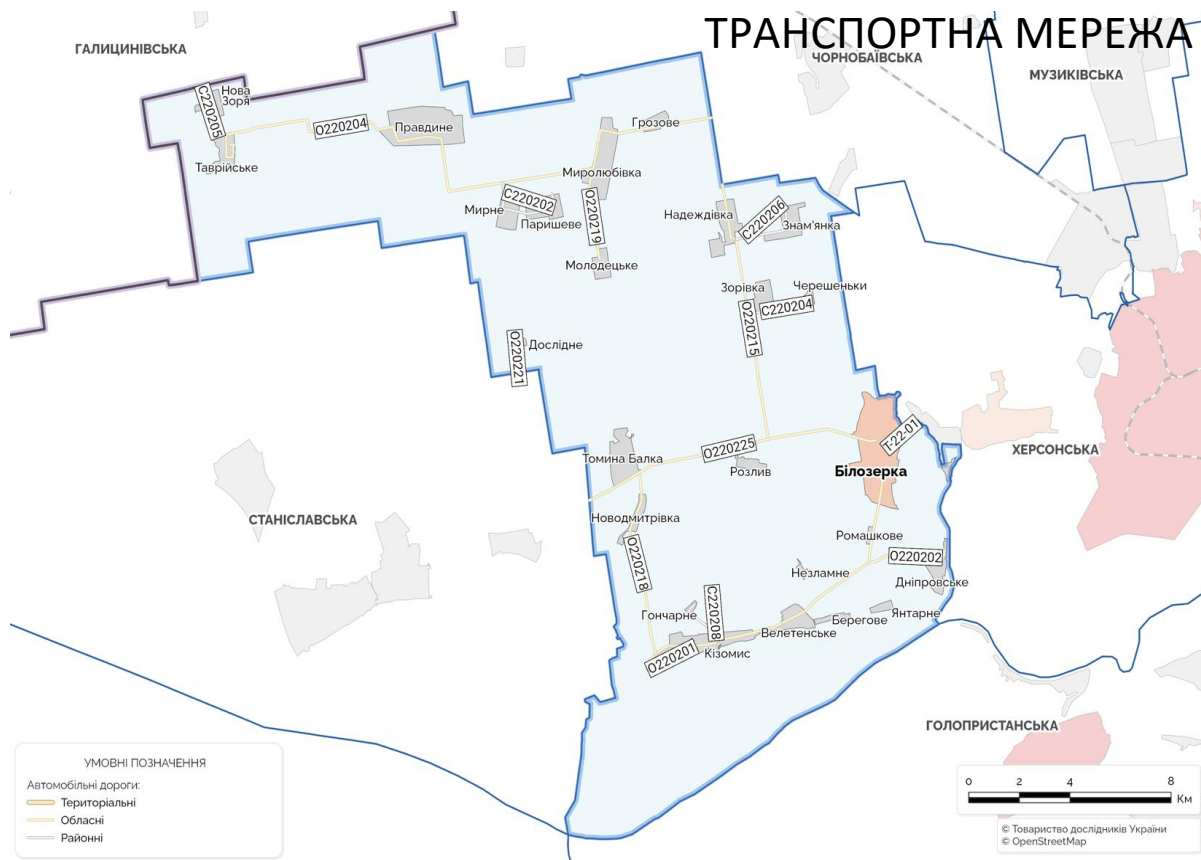
Білозерська територіальна громада

Коротка характеристика мережі автомобільних доріг

Загальна протяжність автомобільних доріг державного та місцевого значення в територіальній громаді становить близько 134 км, таким чином щільність автомобільних доріг в тергромаді становить 0,330 км/кв. км (середній показник по області). Найбільшу протяжність в межах тергромади мають дороги обласного (85,5%) та районного значення (13,5%)

Коротка характеристика доступності автобусних пасажирських перевезень тергромад

У 2021 році 20 із 25 (80%) населених пунктів тергромади мають регулярне автобусне сполучення (в тому числі центр тергромади), що становить 97% населення тергромади. Територією тергромади проходить 6 внутрішньообласних автобусних маршрутів.
У 2024 році налагоджене транспортне сполучення з обласним центром (крім населених пунктів Дніпровського та Кізомиського старостатів). Графік руху автобусних маршрутів змінюється залежно від безпекової ситуації.

МІСТОБУДІВНЕ ОСВОЄННЯ ТЕРИТОРІЇ: 2021 РІК

Білозерська
територіальна громада

Поточний стан затвердження містобудівної документації (МБД) у тергромадах	До складу Білозерської селищної тергромади входить 25 населених пунктів. 1 н.п. має генеральний план після 2011 р., 3 н.п. в період XX ст. - 1991 р. Матеріали 4 генеральних планів наявні у публічному доступі (https://bit.ly/3FJ2U4G) у різній якості. Інші графічні та текстові записки відсутні. Генеральний план смт. Білозерка оновлено у 2018 р. (https://drive.google.com/file/d/1tcGQbJU9DBhNoZQOYfu7fKNEA4SJ9bFM/view?usp=sharing). Дані про затвердження відсутні. Проєкт плану зонування розроблено у 2018 р. Графічні і текстові матеріали у належній якості у публічному доступі відсутні. Дані про затвердження плану зонування відсутні
Оцінка затвердженої МБД в тергромадах	1 населений пункт тергромади має МБД, затверджену після 2011р, у т.ч. план зонування адміністративного центру - с. Білозерка. 3 населені пункти мають МБД, затверджену в період XX ст.-1991 р. 4 з 25 населених пунктів мають матеріали генеральних планів (основні креслення) наявні у публічному доступі. Основне креслення генерального плану, план зонування с. Білозерка наявні в публічному доступі
Коротка характеристика житлового фонду	У 2021 році загальна розрахункова площа житлових приміщень в тергромаді становить 480,6 тис. кв.м., загальна забезпеченість житлом в тергромаді становить 21,9 кв.м/особу. Розрахункова кількість квартир/житлових садиб становить 7546 одиниць, забезпеченість квартир/житлових садиб на 1 особу в тергромаді становить 0,34. Загалом, тергромада має середній рівень забезпеченості житлом населення. Унаслідок бойових дій, пов'язаних з повномасштабним вторгненням військ російської федерації на територію України, починаючи з 2022 року спостерігається тенденція до зменшення кількості населення громади. Через постійні обстріли щодня фіксуються пошкодження житлових будинків різного ступеня руйнації.
Коротка характеристика містобудівного освоєння	Розселенська мережа територіальної громади складається із 25 населених пунктів (1 селище міського типу, 24 села), в яких проживає 21926 тис. осіб, в тому числі одне село має чисельність населення менше 50 осіб. Загальна площа

забудованих територій в межах тергромади - 23,1 кв.км, площа населених пунктів - 25,978 кв.км. Площа житлової забудови поза межами населених пунктів - 0,117 кв.км, що становить 0,45% від загальної площі населених пунктів тергромади. Загалом тергромада має вище середнього рівень містобудівного освоєння території, а потенціал містобудівного освоєння території тергромади можна охарактеризувати як низький ризик скорочення

НАСЛІДКИ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

Білозерська територіальна громада

Період тимчасової окупації військами рф	Білозерська селищна територіальна громада знаходилася під окупацією з 10 березня по 11 листопада 2022 року
Наслідки військового вторгнення рф	Після цього до 01.05.2023 громада була віднесена до території можливих бойових дій, а внаслідок посилення наступальних дій окупантів з 01.05.2023 визнана територією активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси. Масштаби пошкоджень від війни протягом першого року в межах Білозерської громади дуже великі – в громаді загалом було зафіксовано більше 800 пошкоджених об'єктів. Це 5,5% від загальної кількості зареєстрованих пошкоджень на деокупованих територіях. Через територію громади проходила лінія зіткнення із військами агресора, тому і територія, і населення громади зазнали суттєвих втрат - масштабні руйнування житла та інфраструктури, людські жертви, масові переміщення і скорочення населення, спотворення вікової структури населення. Якщо говорити про пошкодження та прямі втрати за період війни, то загалом в межах громади станом на вересень 2023 року пошкоджено 820 об'єктів у 13 з 25 населених пунктів громади. Пошкоджено 778 особистих домогосподарств, 4 багатоквартирні будинки та 38 об'єктів комунальної, соціальної, транспортної і виробничої інфраструктури. В тому числі - заклади освіти, охорони здоров'я, ЦНАП і будівлі органів місцевого самоврядування, будинки культури, господарські споруди тощо. Зокрема пошкоджено 4 об'єкти надання первинної медичної допомоги, 17 закладів освіти, 12 закладів сектору культур та туризму. Переважна частина пошкоджень – 61,6%, - відбулися внаслідок влучання боєприпасів, 25,6% - внаслідок влучання ракет, 12,8% - внаслідок інших дій російських військ. Біла Криниця найбільше з усіх населених пунктів зазнала наслідків цілеспрямованих ракетних обстрілів – 75% влучання ракет від загального їх обсягу. Серед стратегічно важливих об'єктів пошкоджено залізничний вокзал. Найбільше постраждали такі населені пункти як Правдине, Таврійське, Білозерка (більше 720 пошкоджених об'єктів з 820 знаходяться в їх межах). При цьому майже 53% зосереджено саме в межах с. Правдине (432 об'єкти). Також близько 300 пошкоджень зафіксовано у Таврійському (158) і Білозерці (133). Білозерська селищна громада, через яку проходила одна з ліній наступу окупантів, зазнала численних уражень не тільки житлових будинків, але і об'єктів соціальної інфраструктури, в яких розміщувалися окупанти. Зокрема, в таких населених пунктах як

Білозерка, Велетенське, Дніпровське, Миролюбівка, Кізомис, Надеждівка, Правдине, Таврійське, Томина Балка пошкоджені численні ясла-садки, школи, ліцеї, будинки культури, амбулаторії з надання первинної медичної допомоги. У с. Янтарне пошкоджене складське приміщення КП "Агрофірма Білозерська".

У адміністративному центрі громади Білозерці окрім руйнувань житлових будинків, в тому числі багатоквартирних, пошкоджено чи повністю зруйновано Білозерський ліцей №1 ім. О.Я. Печерського, Білозерський ліцей №3, КНП "Білозерський центр первинної медико-санітарної допомоги", Комунальний заклад "Білозерський селищний будинок культури". Також зазнало уражень приміщення лісництва. Найвища концентрація пошкоджень (в середньому по населених пунктах, що зазнали руйнувань вона становить 7 об'єктів на 100 осіб наявного населення станом на 01.09.23 р.), більше 50 на 100 осіб, - у селах Правдине, Таврійське і Нова Зоря.

Наслідки війни на демографічну ситуацію в громаді також жахливі. 12 з 25 населених пунктів громади станом на 01.09.2023 р. мали менше 50% від довоєнної чисельності населення, в тому числі у селах Дніпровське і Янтарне – частка населення становила менше 10% від довоєнної.

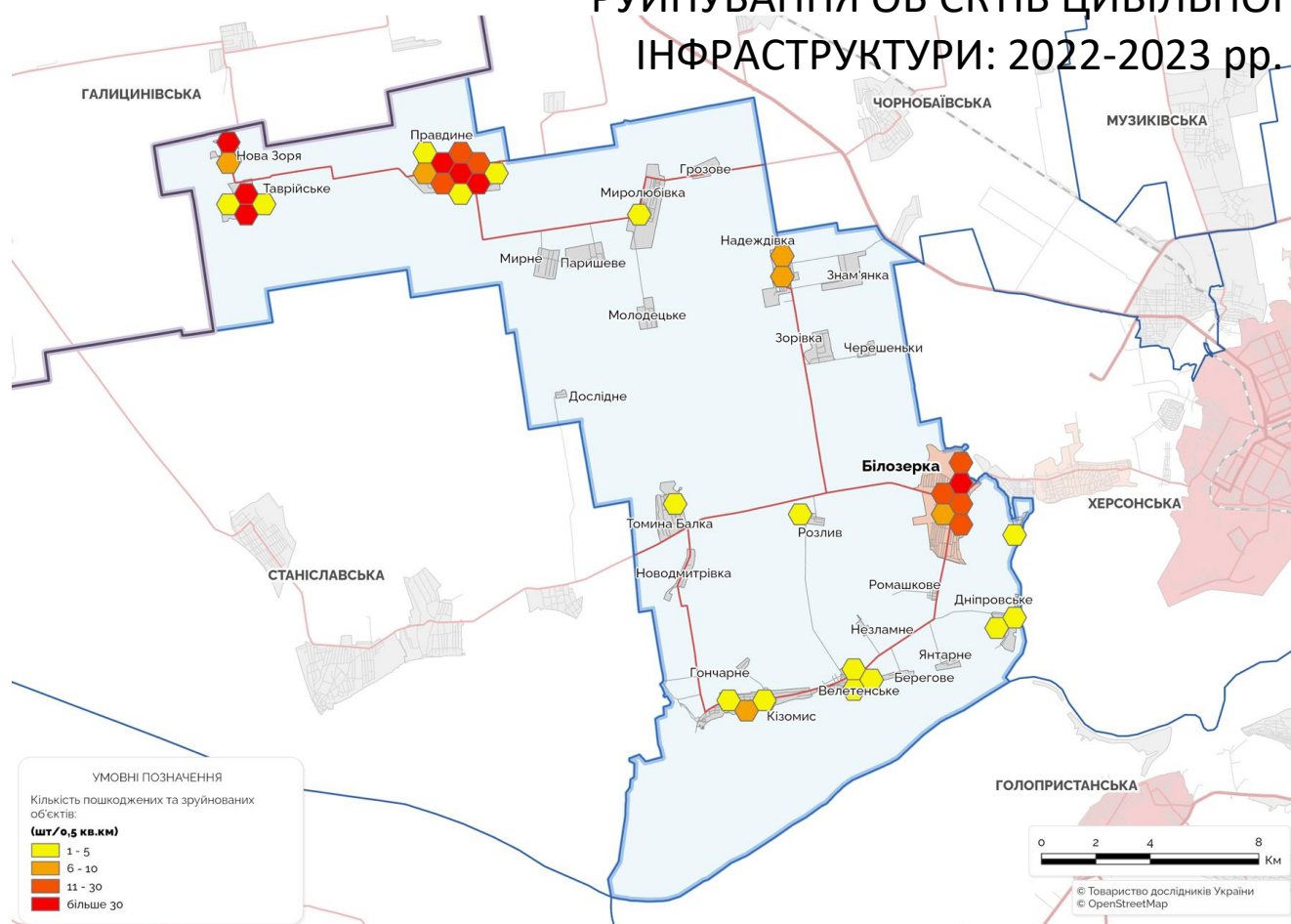
У демографічній ситуації Білозерської громади спостерігається продовження скорочення населення - у квітні 2023 року населення громади складало 59% від довоєнної кількості населення, у вересні 2023 року – вже менше 53%, а у січні 2025 року – менше 43%. Проте на рівні окремих населених пунктів можна відмітити кардинально різні тенденції щодо динаміки населення. В окремих населених пунктах, незважаючи на масштабні руйнування і складну безпекову обстановку, спостерігається приріст населення навіть порівняно з довоєнним, в тому числі за рахунок внутрішнього переміщення населення в межах громади. У 6-ти населених пунктах демографічний приріст лише з квітня по вересень 2023 року склав від 10 до 60%. При цьому більше 30% - у таких населених пунктах як Паришеве і Нова Зоря.

Загалом, відновили чисельність населення на рівні 70% і більше довоєнної чисельності такі села як Знам'янка, Зорівка, Паришеве, Мирне (майже 100%), Миролюбівка.

Разом з тим, з квітня по вересень 2023 року у Білозерці, Береговому, Черешеньках і Кізомисі населення додатково скоротилося на рівні -17 до -27%. Варто також зазначити, що Білозерська селищна територіальна громада зазнала суттєвих наслідків після підриву окупантами дамби Каховської ГЕС і катастрофи Каховського водосховища. Зокрема, у с. Кізомис протягом перших днів після катастрофи рівень води збільшився на 1,5 метра, а будівлі, які розташовані неподалік водойми, були затоплені під саму стріху. Саме це зумовило з квітня по вересень 2023 року додаткове скорочення населення на 27%, в селі залишилося лише близько 20% довоєнної чисельності населення, а станом на 01.01.2025 р. – менше 5% населення. На початок 2025 року жодного мешканця не лишилося в с. Дослідне, Янтарне, а в с. Кізомис, Берегове, Велетенське, Дніпровське частка населення від довоєнної складає від 1 до 6,5%.

Деформація вікової структури дуже суттєва – в середньому по громаді у січні 2025 року частка дітей та підлітків становить 9,0%, працездатного населення – 48,2%, людей старше працездатного віку – 42,7%. У населених пунктах Берегове, Новодмитрівка, Велетенське, Гончарне, Кізомис, Дніпровське, Ромашкове частка дітей і підлітків взагалі нульова або навіть не досягає 2%. При цьому також є населені пункти (Кізомис, Дніпровське, Велетенське, Знам'янка), в яких частка людей старше працездатного віку сягає більше 60%. Все це є ознаками прямих втрат людського капіталу, а також може становити загрозу в першу чергу для повоєнної відбудови і відновлення.

Білозерська територіальна громада РУЙНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: 2022-2023 рр.

Повоєнне відновлення

Після деокупації громади було розпочато відновлення критичної інфраструктури в населених пунктах громади. З метою запобігання виникненню надзвичайної ситуації техногенного характеру було визначено першочерговий об'єкт відновлення в межах села Правдине і розпочато капітальний ремонт (ліквідація аварійної ситуації) системи водопостачання загальним бюджетом 50,9 млн грн.

У черзі інших заходів, визначених громадою, окрім відбудови і ремонту житлового сектору, можна зазначити наступні:

- відновлення роботи таких ключових підприємств громади як КП Агрофірма радгосп «Білозерський», Державна установа «Виробничо-експериментальний Дніпровський осетровий рибовідтворювальний завод ім. академіка С.Т. Артющика», Херсонське державне підприємство – біологічна фабрика (вирощування зернових та технічних культур, тваринництво, виготовлення ветеринарної вакцини);
- створення і організація роботи Центру надання соціально-психологічної допомоги;
- будівництво ФАПу в с. Правдине, с. Таврійське;
- реконструкція дитячого садка в багатоквартирний житловий будинок (с. Правдине);
- утворення професійно-технічного училища, яке буде забезпечувати здобуття громадянами професії відповідно до їх покликань, інтересів, здібностей, а також допрофесійну підготовку, перепідготовку, підвищення їх кваліфікації;
- будівництво фізкультурно-оздоровчого комплексу в якому створено можливості для поєднання умов для занять фізкультурою;
- відбудова баз відпочинку, будівництво дитячо-оздоровчого відпочинкового табору на території Дніпровського старостівського округу, що надає комплекс освітніх, оздоровчих та інших послуг, а саме: оздоровлення, відпочинок, навчання і розвиток дітей.

Також у числі необхідних заходів - будівництво сміттєсортувальної станції та очисних споруд на території смт Білозерка.

Довгострокова повоєнна стратегія розвитку, як і загалом для всіх деокупованих територій, має включати:

- 1) збереження і відновлення людського потенціалу, повернення людей, які виїхали за кордон, і вимушено переміщених осіб;
- 2) відновлення економіки громади в цілому і стабільне зростання конкурентоспроможності громади;
- 3) створення робочих місць і постійних джерел генерування доходів, заохочення програми підтримки і розвитку підприємництва;
- 4) розвиток системи надання соціальних послуг з урахуванням нових потреб, нових соціальних категорій і специфіки демографічної структури населення;
- 5) ліквідацію наслідків перетворення навколишнього середовища в результаті бойових дій;
- 6) відбудову населених пунктів з урахуванням: реальних потреб людей, ландшафтних особливостей території громади, принципів екологічності та естетики

Навчальне видання

Білозерська територіальна громада та виклики воєнного часу.

Атлас умов та ресурсів

За загальною редакцією Павла Остапенка, Дар'ї Мальчикової

Атлас

Підписано до друку 01.04.2025 Формат 60х90/8

Гарнітура Avenir Next.

Ум. друк. арк. 4,65. Тираж 100 прим

Виконавець і виготовлювач

Херсонський державний університет.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ХС №69 від 10 грудня 2010 р.
73000, Україна, м. Херсон, вул. Університетська, 27, тел. (0552) 32-67-65.

ГІС-портал
Херсонської
області

СИМВОЛІКА ТА АТУ 	ІСТОРІЯ 	ГЕОЛОГІЧНА БУДОВА І КОРИСНІ КОПАЛИНИ 	ГЕОМОРФОЛОГІЧНА КАРТА 	КРУТИЗНА СХИЛІВ 	КЛІМАТ 	ЛАНДШАФТИ
ОСВІТА 	ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ 	ГІПСОМЕТРИЧНА КАРТА 	ВЕРТИКАЛЬНЕ РОЗЧЛЕНУВАННЯ РЕЛЬЄФУ 	РОСЛИННІСТЬ 	ГРУНТИ 	ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ (ЗА ТИПАМИ)
МЕДИЦИНА 	СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ 	КУЛЬТУРА 	СПОРТ 	ЦЕНТРИ БЕЗПЕКИ ТА ПОЖЕЖНО- РЯТУВАЛЬНІ ЧАСТИНИ 	НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ 	ОБ'ЄКТИ ПІДВИЩЕНОЇ ТЕХНОГЕНОЇ БЕЗПЕКИ
ЗАЛІЗНИЦЯ 	ЖИТЛОВИЙ ФОНД 	ГЕНЕРАЛЬНІ ПЛАНИ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ 	МІСТОВУДІВНЕ ОСВОЄННЯ ТЕРИТОРІЇ 	МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ 	ЦНАП 	ЗАГАЛЬНІ СУДИ ТА ПРОКУРАТУРА
ПАСАЖИРСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ 	МЕРЕЖА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ 	ТУРИСТИЧНІ МІСЦЯ ТА МАРШРУТИ 	КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА 	СФЕРА ГОСТИННОСТІ 	НАДАВАНІ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ 	ВИКОНАВЧА ВЛАДА
РІЧКОВА ТА МОРСЬКА ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА 	ПРИРОДНО- ЗАЛОВІДНИЙ ФОНД 	СТАЦІОНАРНІ ДЖЕРЕЛА ЗАБРУДНЕННЯ 	ЗАЙНЯТІСТЬ ТА ТРУДОВІ РЕСУРСИ 	ІНВЕСТИЦІЙНО- ПРИВАБЛИВІ ТЕРИТОРІЇ 	ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА 	ПРОМИСЛОВІСТЬ